

درآمدی جامعه‌شناختی

بر جرم‌شناسی

(جلد دوم)

اثری از:

امون کربین، پام کاکس، سَی لی، کین پلامرو نیگل سوت

مترجمین:

استاد دانشگاه آزاد اسلامی مرکز اهواز (خواراسگان)

استاد دانشگاه تهران

استاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

استاد دانشگاه آزاد اسلامی شهرکرد

استاد دانشگاه آزاد اسلامی مرکز اصفهان (خواراسگان)

استاد دانشگاه آزاد اسلامی مرکز اصفهان (خواراسگان)

دکتر محمد سعید شفیعی

دکتر مهرنوش ابوذری

دکتر مجتبی فرهمند

دکتر میثم نعمت‌اللهی

دکتر محمود اشراقی مهابادی

دکتر محمدرضا شادمانفر

سرشناسه	امون کرین امون کرین، پام کاکس، مگی لی، کین پلامرو نیگل سوت
عنوان و نام پدیدآور	درآمدی جامعه‌شناختی بر جرم‌شناسی/ اثری از امون کرین... (و دیگران)؛ مترجمین: محمدسعید شفیعی و دیگران--
مشخصات نشر	تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۳۷۴ ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۹۳-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	Criminology a Sociological introduction
یادداشت	مترجمین: محمدسعید شفیعی، مهرانوش ابوذری، مجتبی فرهمند، میثم نعمت‌اللهی، محمود اشراقی مهابادی، محمدرضا شادمان‌فر
شناسه افزوده	کارابن، ایمون
شناسه افزوده	شفیعی، محمدسعید، ۱۳۴۸، متجرب
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۷ م۳۳/ HV۶۰۲۵
رده‌بندی دیویی	۱۰۰
شماره کتابشناسی ملی	۵۰۰۸۳۷۴

درآمدی جامعه‌شناختی بر جرم‌شناسی

(جلد دوم)

انتشارات کتاب آوا

مؤلفین:	امون کرین، پام کاکس، مگی لی، کین پلامرو نیگل سوت
مترجمین:	محمدسعید شفیعی - مهرانوش ابوذری - مجتبی فرهمند - میثم نعمت‌اللهی - محمدرضا شادمان‌فر
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول - زمستان ۱۳۹۷
شمارگان:	۱۰۰۰
قیمت:	۴۸,۰۰۰ تومان
شابک جلد دوم:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۹۳-۳
شابک دوره:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۹۲-۶

نشانی مراکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت، پلاک ۴، واحد ۴

شماره های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۶۹۷۴۴۵ - دورنگار: ۶۶۴۴۱۱۵۸

www.avabook.com Email: avabook_kazemi@yahoo.com

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه)، داخل کوچه فرمانداری

شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

فهرست مطالب

۱۵	فصل چهاردهم: مواد مخدر، الکل، سلامتی و جرم
۱۵	مقدمه
۱۷	کنترل مواد مخدر غیر قانونی و الکل
۲۰	سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها در برابر مواد مخدر در بریتانیا
۲۴	ناهنجاری کنترل الکل
۲۵	مواد مخدر به عنوان مسندهای روانی
۲۵	تجارت تریاک در قرن نوزدهم
۲۶	تجارت مواد مخدر در اواخر قرن بیستم و اوایل قرن بیست و یکم
۲۸	دیدگاه میان فرهنگی
۲۹	آیا مواد مخدر یک مشکل است؟
۳۳	به‌طور کلی:
۳۵	سن مصرف
۳۵	مواد مخدر و جرم
۳۷	گروه‌های جنایتکار و بازار مواد مخدر
۳۹	کنترل مواد مخدر
۴۳	الکل و بزه
۴۷	مواد مخدر، الکل، جرم و جامعه: یک مسئله بهداشت عمومی است
۴۷	ارتباط جرائم و وسائل بهداشتی
۴۹	جرم، سلامت عمومی و نابرابری‌های اجتماعی
۵۰	سلامت عمومی به عنوان پلیس اجتماعی
۵۱	پزشکی به عنوان شکلی از کنترل اجتماعی
۵۱	مداخلات پزشکی و روانی به عنوان کنترل اجتماعی
۵۲	پزشکی کنترل شده در زندان
۵۳	پزشکی و سیستم عدالت کیفری
۵۵	خلاصه

۵۶.....	مطالعات بیشتر
۵۶.....	اطلاعات بیشتر

فصل نازدهم: تفکر (فکر کردن) در مورد مجازات..... ۵۷

۵۷.....	مقدمه
۶۰.....	توجهات فلسفی
۶۰.....	اصل حداقلگرایی
۶۱.....	بازدارندگی
۶۲.....	اصلاحات و توانا شدن
۶۵.....	سلب صلاحیت
۶۸.....	اصل مجازات کیفری
۷۰.....	عدالت استحقاقی
۷۱.....	سازش مختلط
۷۴.....	توضیحات جامعه‌شناختی
۷۵.....	دروکیم و همبستگی اجتماعی
۷۵.....	احساسات تنبیهی و وقایع تخریب‌کننده
۷۸.....	مارکس و اقتصاد سیاسی
۷۹.....	مجازات، ایدئولوژی و کنترل طبقاتی
۸۱.....	فوکو و قدرت انضباطی
۸۲.....	شهر تنبیهی و جامعه نظارتی
۸۴.....	چالش‌های فمینیستی
۸۵.....	حقوق فمینیستی
۸۶.....	خلاصه
۸۷.....	مطالعات بیشتر
۸۸.....	اطلاعات بیشتر

فصل شانزدهم: فرایند دادرسی کیفری..... ۸۹

۸۹.....	مقدمه
۹۰.....	زمینه تاریخی
۹۱.....	مروری بر مؤسسات دادرسی کیفری
۹۳.....	مراحل اصلی فرایند دادرسی کیفری
۹۷.....	خدمات تعقیب قانونی در انگلستان و ولز (CPS)

۹۹	قوه قضائیه
۱۰۱	خدمات تعلیق مجازات
۱۰۴	ماهیت دادرسی کیفری
۱۰۴	دادرسی رویه‌های
۱۰۸	دادرسی دارای ماهیت واقعی
۱۰۸	جنسیت
۱۰۹	قومیت
۱۱۰	دادرسی مذاکره شده
۱۱۴	دادرسی کیفری در بحران؟
۱۱۶	خلاصه
۱۱۷	مطالعات بیشتر
۱۱۷	اطلاعات بیشتر

فصل هفدهم: پلیس و کار پلیس ۱۱۹

۱۱۹	مقدمه
۱۲۰	مبادی تاریخی و استمرار
۱۲۵	نقش و وظایف پلیس
۱۳۰	فرهنگ پلیس
۱۳۳	مسئولیت پلیس
۱۳۳	مسئولیت قانونی
۱۳۵	مسئولیت سیاسی
۱۳۵	مسئولیت مدیریتی
۱۳۸	انحراف پلیس و مجرمیت
۱۴۰	خصوصی‌سازی، جمع بندی و فراملیتی شدن در کار پلیس
۱۴۳	خلاصه
۱۴۴	مطالعات بیشتر
۱۴۵	اطلاعات بیشتر

فصل هجدهم: زندان‌ها و حکم حبس ۱۴۷

۱۴۷	مقدمه
۱۴۸	مقایسه سیستم‌های کیفری
۱۵۰	خاستگاه‌های حکم زندان

۱۵۴	چرا زندان.....
۱۵۷	افزایش جمعیت زندان‌ها.....
۱۵۹	شلوغی بیش از حد و شرایط مربوط به آن.....
۱۶۰	اختیار و مدیریت.....
۱۶۱	پیامدهای اجتماعی.....
۱۶۱	حبس جوانان.....
۱۶۷	زندان‌های جنسیتی.....
۱۷۰	قومیت، ملیت و دادرستی.....
۱۷۴	جامع‌شناسی زندان.....
۱۷۶	شورش‌های زندان و مسئله نظم.....
۱۷۸	خلاصه.....
۱۷۸	مطالعات بیشتر.....
۱۷۹	اطلاعات بیشتر.....

فصل نوزدهم: جرم‌شناسی سبز..... ۱۸۱

۱۸۱	مقدمه.....
۱۸۲	جهانی‌شدن و جامعه خطر.....
۱۸۴	جرم‌شناسی سبز.....
۱۸۵	آسیب‌ها، ارتباطات و پیامدها.....
۱۸۶	صدمات به سیاره و ساکنینش: نوع‌شناسی.....
۱۸۶	آسیب و جرم مربوط به آلودگی هوا.....
۱۸۷	آسیب‌ها و جرایم مربوط به جنگل‌زدایی.....
۱۸۹	صدمات و جرایم کاهش گونه‌ها و آزار و اذیت حیوانات.....
۱۹۰	آسیب‌ها و جرایم مربوط به آلودگی آب و تهی‌سازی منابع.....
۱۹۳	جرایم سبز همزیستی و یا ثانویه.....
۱۹۳	خشونت دولتی علیه گروه‌های مخالف.....
۱۹۵	ضایعات خطرناک و جرم سازمان‌یافته.....
۱۹۷	جرم‌سازی جرایم محیطی.....
۱۹۸	آغاز ایجاد جرایم سبز: جرم‌سازی مسائل زیست محیطی.....
۱۹۸	قوانین اولیه.....
۱۹۸	افزایش قوانین محیط‌زیست.....
۱۹۹	جرایم سبز هزینه‌های اجتماعی و حذف اجتماعی.....

۱۹۹	کشورهای در حال توسعه به عنوان زیالهدانی
۲۰۰	جوامع محلی به عنوان زیالهدان
۲۰۲	مبارزه: جنبش‌های سبز مقاومت و تغییر
۲۰۴	واکنش شدید به جنبش‌های سبز؟
۲۰۵	مسیرهای پیشرو در اجتماع ریسک
۲۰۵	موضوع جرم‌شناسی سبز
۲۰۶	خلاصه
۲۰۷	مطالعات بیشتر
۲۰۸	اطلاعات بیشتر

فصل بیستم: جرم و رسانه ۲۰۹

۲۰۹	مقدمه
۲۱۰	مرزهای در حال محو شدن
۲۱۱	تأثیرات رسانه و نمایش خشونت و انحرافات رایج
۲۱۴	معانی خشونت
۲۱۷	مذاکرات جاری
۲۲۱	تخطی خیالی، شناسایی نمایشی و جرم و سواستی
۲۲۷	مخاطبان
۲۲۸	جرم در فضای سایبری
۲۳۰	انواع جرایم سایبری
۲۳۲	پورنوگرافی کودک
۲۳۵	خلاصه
۲۳۶	مطالعات بیشتر
۲۳۷	اطلاعات بیشتر

فصل بیست و یکم: تروریسم، جرم‌های دولتی و حقوق بشر ۲۳۹

۲۳۹	مقدمه
۲۴۱	ظهور و متداول سازی الگوی حقوق بشر
۲۴۳	مبادله انسان
۲۴۴	جرم‌شناسی، حقوق بشر و جرایم دولتی
۲۴۶	تروریسم - یک مفهوم سودمند؟
۲۴۸	پاسخ‌های دولت به ترور

۲۴۹.....	شکنتجه.....
۲۵۰.....	جرايم جنگي.....
۲۵۳.....	مجازات اعدام.....
۲۵۶.....	نتيجه گيري.....
۲۵۶.....	خلاصه.....
۲۵۷.....	مطالعات بيشتر.....
۲۵۸.....	اطلاعات بيشتر.....

فصل بيست و دوم: ویژگی‌های جرم شناسی..... ۲۵۹

۲۵۹.....	مقدمه:.....
۲۶۰.....	روياهاي آينده؟.....
۲۶۱.....	حضور گذشته.....
۲۶۲.....	توسعه گرايشات فعلي.....
۲۶۵.....	توسعه گرايشات فعلي.....
۲۶۸.....	خطرات و جمعيت پرخطر به عنوان تمرکز آينده، دل؟.....
۲۶۹.....	آيندهاي متفاوت: براي جرم شناسي عمومي.....
۲۶۹.....	دستورالعملي براي جرم شناسي عمومي.....
۲۷۱.....	طرح كلي جرم شناسي عمومي.....
۲۷۲.....	مطالعات بيشتر.....

واژه شناسی..... ۲۷۳

کتاب شناسی..... ۲۸۹

مقدمه

در نگاه جامعه‌شناختی بر مباحث جرم‌شناسی، علل و عوامل جامعه‌شناختی عمل مجرمانه و نظریه‌های مرتبط با آن مورد بررسی و تبیین قرار می‌گیرد. در جامعه‌شناسی جنائی عوامل و اسباب اجتماعی شکل‌گیری پدیده مجرمانه مورد پژوهش واقع می‌شود تا مشکلات و آسیب‌های اجتماعی جرایم ناشی از سوء تأثیر عوامل اجتماعی تشخیص داده شود و نهایتاً به شیوه‌های پیشگیری از ارتکاب جرایم در جامعه و روش‌های درمان و اصلاح و تربیت کجروان و تبهکاران و سازگار ساختن آنان با نظام اجتماعی دست یابد. در نگاه جامعه‌شناختی به پدیده جرم، مشکلات و ناهنجاری‌های محیط اجتماعی باعث بروز جرم می‌شود. لذا به تجزیه و تحلیل محیط خانواده، زندگی، همسالان و اطرافیان مجرم می‌پردازد.

پدیده مجرمانه و وقوع جرایم از آنجا که عمدتاً با برجامه شکل می‌گیرد و حتی بیشتر از آن، تعریف و شناسایی مفهوم جرم برگرفته از نثرش جامعه و ساختارهای اجتماعی می‌باشد. لذا تبیین جامعه‌شناختی در مباحث جرم‌شناسی از شاخه‌های اصلی مطالعاتی در این حوزه است که این مباحث چه در تبیین علل جرم از منظر علت‌های فردی (خانواده، مدرسه، همسالان، محله) و علل ساختاری (ساختار اجتماعی) و چه در پیشنهاد راهکارهای پیشگیرانه از وقوع جرایم در سطح جامعه که بیشتر با اصلاح زیرساخت‌های اجتماعی و تغییرات محیطی مرتبط است، ورت می‌گیرد، قابل طرح و تأمل است.

جامعه‌شناسی جنائی در اواخر قرن ۱۹ در اروپا متولد شد و در سالهای ۱۹۲۰ میلادی به بعد در آمریکا مورد توجه و پژوهش قرار گرفت. از دهه ۶۰ به بعد نظریات جدیدی در ارتباط با جرم در تأثیر کنترل اجتماعی بر جرم مطرح شد. و نهایتاً رویکردهای جامعه‌شناسی کیفری نیز مورد تبیین قرار گرفت که به مطالعه فرایند قانونگذاری، چگونگی انعکاس مجازات در جامعه، میزان کارایی مجازات، میزان بازدارندگی مجازات و فرایند دادرسی کیفری می‌پردازد. گرچه این دو عنوان دارای تفاوت هستند. بدین معنا که جامعه‌شناسی جنائی شاخه‌ای تخصصی از جرم‌شناسی است که علل و

روابط لوکلک جرم را در بستر محیط مطالعه و بررسی می‌کند. اما جامعه‌شناسی کیفری با نظریات مطرح شده‌اش مانند نظریات تعامل گرایانه یا واکنش اجتماعی یا نظریات کنترل اجتماعی جرم، برخی از **احساسات قانونگذاری** و رفتارهای پلیسی و قضائی را جرم‌زا تلقی کرده‌اند و کیفر را در برخی موارد علت جرم می‌دانند.

در جامعه‌شناسی جنائی که به تبیین‌های جامعه‌شناختی جرم می‌پردازد، جرم را به عنوان یک مسئله اجتماعی^۱ در نظر می‌گیرند. نظریه‌های جامعه‌شناسی اولیه و کلاسیک که با عقاید دورکیم شروع شدند، در تأیید **جرم بر «همبستگی اجتماعی»**^۲ تمرکز کردند. این واژه به مفاهیم مختلفی به کار رفته، در یک کتابش از آن به عنوان «احساسات جمعی»^۳ که پیوند اعضای جامعه است، یاد کرده که البته پان تازمبستگی می‌باشد. دورکیم عقیده دارد مبنای همبستگی، احساسات جمعی یا وجدان جمعی است. یعنی روابط اجتماعی به تدریج یک سری اخلاقیات و رفتارها به عنوان احساسات جمعی شناخت می‌شوند. احساسات جمعی ارزش مشترکی دارند که «شاخص» محسوب می‌شود و نوعی هنجار یا قاعده اجتماعی می‌کنند که به آنها ارزش اجتماعی می‌گویند. جامعه‌شناسی کلاسیک با تأکید بر نظریه دورکیم، تأکید بر همین دارد که ما در جامعه مناسبات و همبستگی‌هایی داریم که در اثر احساسات جمعی می‌گیرد و برخی مسائل ارزش اجتماعی محسوب می‌شوند، اگر کسی از آنها عدول کند با واکنش اجتماعی روبرو می‌شود. دورکیم عقیده دارد جرم یعنی نقض سریع و صریح احساسات جمعی. لذا از آنجمله احساسات جمعی نقض می‌شود، مجازات مابه‌ازای آن خواهد بود. اما پس از طرح این نظریات، پیرامون این که جامعه در خصوص شناسایی کلیه جرایم وفاق دارد یا در برخی موارد گسست وجود دارد، محل بحث جامعه‌شناسان می‌باشد. رسیدن به هریک از این دیدگاهها در قواعد پاسخ دهی به جرایم هم تأثیر دارد. خواهد بود. زیرا پرسش این است که آیا مجازات واکنش اجتماعی می‌باشد؟ اگر مجازات را واکنش اجتماعی بدانیم، بدین معناست که قبل تصویب قانونگذار، جامعه آن عمل را جرم دانسته‌اند و پیرامون شناسایی قانونی آن وفاق وجود دارد که مطالبه واکنش از جانب خود این نقض هنجار و احساسات جمعی را می‌نماید. همچنین، قواعد حاکم بر نحوه این واکنش از این منظر که نگرش ترمیمی یا

^۱ social problem^۲ integration^۳ Collective sentiments

تنبیهی داشته باشد، نیز می‌تواند ناشی از مطالبات جامعه باشد. اینکه مدل‌های رسمی پاسخ به جرم یا مدل‌های غیررسمی و اجتماعی در پاسخ به رفتار مجرمانه تا چه میزان مطلوب است و نسبت به آن اقبال وجود دارد؟

لذا مطالعه جامعه شناختی در شناسایی علل پدیده مجرمانه و پاسخ به آن از مباحث حائز اهمیت در مطالعات حقوق کیفری و البته جرم‌شناسی می‌باشد. در مطالعات جامعه شناختی جنائی و جامعه شناسی کیفری به طور کلی دو حوزه بحث قابل طرح است:

۱- مباحث جامعه شناختی در باب جرم‌انگاری یا هنجارآفرینی کیفری که در واقع عوامل مختلفی بر قانونگذار اثر می‌گذارد. یعنی قانونگذار وقتی وضع قانون می‌کند خودش موضوع مطالعه جامعه شناختی است که در وضع قانون کیفری چه رفتاری را جرم می‌داند و چه رفتاری را جرم زدایی می‌کند یا اصلاح می‌نماید.

۲- مباحث مربوط به مدل‌های تنبیهی، اجتماعی و نظم‌دهی که یا به صورت رسمی و کیفری با رویکرد تنبیهی یا ترمیمی می‌باشد و با سرسبستم غیر رسمی واقع می‌شود.

در این کتاب، با نگاهی مبسوط‌تر به تألیف عوامل اجتماعی مؤثر در شناسایی پدیده مجرمانه و انحراف و واکنش کیفری و غیرکیفری و دیدگاه‌های مربوط به آن می‌پردازد که پس از ارائه یک تاریخچه از جرم و تحقیقات صورت گرفته در این حوزه، نظریه‌های مطرح شده را از نگرش‌های مارکسیستی و مکتب شیکاگو تا نظریه ناهنجاری دورکیم، خرده‌فرهنگ‌های بزهکاری، نظریه کنترل، خنثی‌سازی مورد تبیین قرار می‌دهد و سپس دیدگاه‌های بنیادگرای نظریات لمرت و کوهن در برچسب زنی تا دیدگاه‌های رئالیستی و فمینیستی و انتقادی را طرح می‌کند. در مباحث بعدی به تأثیرات دنیای مدرن و اقتضانات آن بر پدیده بزهکاری از حیث جهانی شدن، بحث فرهنگی و تأثیرات مکانی می‌پردازد و در ادامه تأثیر عوامل اجتماعی در مباحث خاص مؤثر بر بزهکاری مانند ساختار اقتصادی، نگاه جنسیتی، جرایم ناشی از نفرت و خیابانی و جرایم سازمان یافته، جرایم دولتی، جرایم مالی، جرایم زیست محیطی و نقش رسانه در بزهکاری را تحلیل می‌کند. در مباحث نهائی کتاب، دیدگاه‌های مبنایی مربوط به تفکرات اجتماعی حاکم بر کیفر و فرایند دادرسی کیفری و نهاد پلیس و کیفر حبس می‌پردازد.

لذا ترجمه کتاب از این جهت مناسب به نظر آمد که در این اثر، تحولات نگاه جرم‌شناسی با حاکمیت نگرش جامعه شناختی و سیر نظریات اجتماعی و آخرین نظریه‌های جامعه شناختی و جرم

شناسی پیرامون بزه، بزهکار، بزهکاری و بزه‌دیده را که حاصل مطالعات علمی و تجربی فراوان است، برای آگاهی علاقمندان قابل دسترسی می‌نماید. امید است که از این نظر، مطالب برگردان مورد استفاده دانشجویان، پژوهشگران و دست‌اندرکاران مسائل کیفری قرار گیرد و کاربرد علمی و اجرایی داشته باشد.